

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in sobota, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Redništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. — Opornišvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Poravnanje s Čehi.

V dneh med našim denšnjim in zadnjim listom se je v Avstriji dogodila neizmerna prememba. Pomirjenje, program ministerstva, je storilo velikanski, največji korak dalje. Kaj je ministerstvo Hohenwartovo imelo dogovorjeno s českimi zaupniki možmi, to je bilo do zdaj tajno; zdaj je izpregovoril česki zbor, poslal adresno cesarju, temeljito zbral in objavil vse svoje terjatve, — zdaj vemo vse. Ako je ministerstvo, in to dvomiti ne moremo, sporazumljeno s českimi voditelji, ki so izdelali to adresno na cesarja in priložili „fundamentalne članke“ českih terjatev, ako je tudi krona s tem zadovoljna, kakor se trdi, — potem imamo federalizem začel.

Več nego so se nemški ustavoverci „bali“, več nego se je po vladnih dozidajnih izjavah misliti in računati moglo, zahtevajo Čehi v adresi in v „fundamentalnih člankih“, ktere so sestavili. Dejansko niso odstopili od svoje deklaracije od nobene važne točke; kar so glavnega zahtevali v deklaraciji od 22. avg. 1868, to se ponavlja tudi v teh državnih spisih, poudarja se državna samostalnost českega kraljestva.

Z vsem tem smo mi Slovenci zadovoljni, ker mislimo in upamo, da bodo vsopred in kljub izločenju Čehov iz celote, oni vsi svojo veljavo v svojo in vseh avstrijskih Slovanov korist upotreбили v to, da se besede česke adrese izpolnijo, ktera pravi: „Pravo, notranjo, trajno ukrepljenje cele monarhije pa upamo in pričakujemo od zadovoljenja pravnih terjatev (vseh neogerskih dežel in kraljestev) in od zagotovljenja pogojev njih eksistence in od skupnega edinstvenega potezanja za državo od strani vseh dežel in narodov monarhije. — Tako zadovoljenje in zagotovljenje vsem narodom države enako in pravično dano videti, je naša silna želja.“

Ako to ne bode sama beseda ostala, ako ne bomo mi Slovenci puščeni kakor osamela slovanska mastna kaplja v julij nemško-avstrijskih „drugih“ dežel, ako ne bomo osamljeni in osameli imeli boj z Nemci brez zaveznikov in sorodnikov, potem, pa samo potem bodi od nas pozdravljena nova era, ki more nastati iz pričetega izločenja českega kraljestva.

Čehi, tirjaje načelno popolno samostalnost v mnogih rečeh, ki so bile dozidaj po uvednji dualizma v tako zvanem državnem zboru za to polovico zajedne, priznavajo ob enem nagodbo z Ogri l. 1867 (in tam določene procentne kvote 70:30). Tako smo Slovenci, ako se z moralno pomočjo drugih Slovanov, s svojo lastno močjo, in s pravičnostjo ter državnim razumom vladajočih višjih krogov nedokopamo do one samostalnosti, ki nam naše narodno bitje zagotoviti more, — izolirani od Čehov in Hrvatov, od juga in severa.

Kader predlogi českega zbora veljavo dobodo, je ustava, kakor so jo Nemci za svojo porabo in samo svojo korist naredili, nehala biti, in na njeno mesto stopi nova federalistična ustava, ktere obraz nam, kar se tiče našega naroda, še ne more jasen biti. Namesto državnega zbora, bode zboroval „kongres poslancev“, poleg kterege bode s svojo posebno nalogo (tudi namestu gospodske zbornice) ustvarjen senat, obstoječ iz polo-

vice dosmrtnih in iz polovice na trno-nasvet deželnih zborov imenovanih udov, kteri bi imel „pregled in potrjenje državnih dogovorov kteri . . . preminja meje države, ali enega njenih delov;“ kteri razmere posameznih dežel med seboj uravnjuje. Ako se po tem potu uresniči naš slovenski program, pozdravljamo tudi to napravo.

Važnost te česke adrese in njenih prilog je tako nepregledno velika, nasledki kteri morajo iz nje izvirati, tako so vse razmere premenjujoči, prihoduje odvažno obnašanje krone in drugih merodavnih faktorjev toliko imenitno in odločilno, da bomo mogli stopiti čez nekaj časa videti, koliko in kako smo bliže uresničenju naših narodnih teženj, ki so bolj kakor kedaj: slovenski narod, zedinjen, svoboden tujega gospodstva in je-robstva, naj posluje sam s svojimi poslovi. In spokojen slovenski narod stoji za tako Avstrijo, ktera mu tako eksistenco zagotovi, za vladarja, kteri mu tako narodne pravice osigura, s krvjo in blagom proti vsem protivnikom s slovansko zvestobo in vstrajnostjo!

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(8. seja dne 7. oktobra.) Po dovršenih formalnostih se izročijo peticije deloma peticijskemu, deloma verstnemu odseku, kteri slednji se je konstituiral in volil kot prvomestnika Kozler-ja za namestnika Pintar-ja in za zapisovalca Murnika.

Dr. Bleiweis predloži od vseh poslancev podpisano interpelacijo zaradi učnega jezika. V interpelaciji se omenja, ka je deželni zbor že trikrat sklenil dotično postavo, kakoršna ima na Českem in v Galiciji že dolgo veljavo. Konečno pa se stavi vprašanje: je li ta postava že dobila najviše potrdilo? ali se ga ima sploh nadejati? in ali se bo nemudoma vpeljala utrakvistična uredba na kranjskih srednjih šolah.

Wurzbach obljubi odgovor v eni prihodnjih sej.

Poročilo dež. odbora o novem statutu za ljubljansko glavno mesto, se izroči ustavnemu odboru.

Na prošnjo občin pod Komendo spadajočih se dovoli za zidanje nove ljudske šole pripomoč v znesku 500 gold. in sicer iz Glavarjevega zavoda ter deželnemu odboru naroči, da dobi pritrditev od dotičnega zavodnega urada.

Po poročilu dež. odbora se sklone postava, s ktero se zakon za skladne ceste od 14. aprila 1864. l. in dodatek k tej postavi od 28. januarja 1867. l. dopolnjuje in v nekterih določbah spremeni.

Dalje se enoglasno prejmo poročila finančnega odseka o proračunu za posilno delavnico in zakladu zemljiščne odveze za l. 1872.

Živinozdravniškemu učencu Andreju Perkotu na Dunaji se dovoli 50 gold. v podporo, preko peticije dijakov na tehnični viši šoli v Gradei in Mariabrunske gozdarske šole se preide na dnevni red, id est — konec seje.

Prihodnja seja v četrtek 12. oktobra.

Deželni zbor štajerski.

Govor poslanca Hermana v 8. seji.

Mnogo besed se nam je dalo slišati z govornišča; a malo je v njih. Meni se zde, kakor da bi bili strelji bežečega sovražnika, ki hoče svoje

umikanje pokriti. Tako tudi pošilja zima, kader se v gore pomika, onemogla zrna mrzlega ledu na zeleno polje. Meni se te besede zde samo srd nad samozakrivljenim fiasko; jaz vem, da je bolečina človeška, zato bodem besedam poročevalca prizanašal. (Veselo.)

Gospoda moja, padlo je tudi mnogo debelih besed brez kazni, in jaz mislim da smem upati da mi visoko predsedstvo tudi dovoli nekoliko prostih besed govoriti. Ako bi vse to, kar se v protestu in kar se nekaj časa v ustavovernih krogih in listih govori in piše, nas čakalo in nam žugalo, bilo bi strašno, ako ne bi bilo vse to kar se piše in govori, neresnično. Kakor morda sicer v stoletjah ne, nakopičili so v kratkem času naše ustavoverno liberalne dobe cele gore neresnic, nedoslednosti, pravnih izgub, tlačeni razdraževanj, spačevanj in odiranja (ausbeutung) ljudi in narodov (veselost), tako da bi se lahko reklo, mi smo v kulturi šli nazaj ne naprej. In od liberalne strani se to imenuje zarja svobode imenuje se dih pomladunjski, ki je zapihal preko Avstriji, in imenuje se upognenje od tega nevarnega pota, prelomljenje prava, proti kteremu se mora z ugovorom zavarovati. Ustava, svoboda, kultura, nemstvo, vse je v nevarnosti, ker je Nj. veličanstvo cesar starodavno, pisano česko državno pravo priznal. In to priznajoč, na laž stavi Nj. vel. cesar one, kteri dajejo českemu drž. pravu samo ceno plesnjevčega pergamenta.

To se ve, ako vsega tega, kar doktrinarji ne vedo, ali vedeti nečejo, nebi bilo! Gospoda moja! tukaj bi se zopet radi z izgubo pravice (Rechtsverwirkung) dalje pečali, ali k temu se konservativna stranka, ktera me je denes za svojega govornika izvolila, rabiti se da.

Godilo se Vam bode ravno tako, kakor z Magjari, kterih iz paradiža februarskega patenta tudi niste hteli izpustiti 11. aprila 1861. leta so štajerski poslanci v tej dvorani svečano izrekli, da Nj. Veličanstvo ni samo imelo pravico februarški patent tudi za Oggersko z popolno pravomočjo proglasiti, temuč da se dalje koncesije za Oggersko niti opravičiti nebi dale.

Ali oggersko državno pravo je bilo močnejše, kakor posilni ustavoverci; odločni centralisti so postali krepki dualisti, in zaradi tega upamo, da še postanejo vrli federalisti. (Odobrovanje na desni.) Veseliti nas mora, ako se narod za narodom ustavoverni sili odtegne. Tako bode prišel red tudi na ostale narode, pravica bode zmagala, in ustavoverci bodo imeli tolažbo in zaslugo v tem, da so vse storili, zmago pravice, resnice in prave svobode zadržati in zakasniti. (Ugovor in „oho“ na levi.)

Prosim, da se govornik ne moti.

Herman nadaljuje: Sicer vprašam, s ktero pravico se razpravlja v tem deželnem zboru o vprašanjih med krono in deželnim zborom českim? Je-li mar vlada o tem vprašanju deželnemu zboru predlog stavila? Po deželnem redu se ima deželni zbor posvetovati in predlagati o proglašanih postavah in naredbah, v kolikor se tičejo dežele in njenega blagostanja.

Cesarski reskript na deželni zbor česki pa ni taka proglašena postava, niti kaka naredba. Naš deželni se tukaj vtika v česke domače reči, k čemur pa nema pravice; on prekorače svoj delokrog, ter tolmači in razlaga državni ustav, kar

spada v delokrog državnega zbora; tako proti ustavi dela, trdeč, da jo brani.

Leta 1867 so poslanci Českega od barona Beusta siljeni v svojem deželnem zboru svečano vse za neveljavno proglasili, kar je dunajski zbor o njih brez njih odločil (pl. Hackelberg: česki poslanci.)

Ali ustavoverci v Beču se za pravice in proteste pojedinih narodov in dežel niso brigali, temuč so si po svojem ukazu in za svojo rabo ustavo ustrojili, ktero so narodom kot jarem na vrat naložili. Zdaj je red protestiranja na Vas prišel in morali boste pretrpiti, da se tudi na Vaše proteste ne vzame ozir, in to tim več, ker so brez temelja in resnice, in ker se tukaj ne najde oskrumba pravice, temuč samo namera krivice zopet odstraniti!

Pravica se je oskrunila, ko se je februarška in decembarska ustava naredila (ugovor na levi, pojedini glasi: „k redu.“) takrat so se pravice kraljestev in dežel oskrunile. (Glasi: „k redu.“)

Deželni poglavar: Jaz moram gospoda govornika opomniti, da je še le pred nekoliko dnevi na to oskrunenje pravic obljubo storil. Jaz nikakor ne morem terpeti in dovoliti, da bi se ustava, po kateri mi tukaj zborujemo, in po kateri gospod govornik govori, oskrunenje pravic imenovala. (Živahno odobravanje.)

Herman nadaljuje: Jaz bi omenil, da je ravno ustava denes predmet debate. (Ugovor). Denes se govori o vzdržanju ustave in o napadih na njo, prememba postav se pa tudi po postavnih potih tirjati sme. Jaz mislim, da s tem svoje prisege ne prelomim (klici: da!) in ne dvomim, da se mi proti temu, kar ravno prečitana pravna zašramba nam kot nasprotnikom ustave oponaša, nebi smeli braniti in svoje stališče razjasniti. Gospoda moja! takrat so se pravice oskrunile, ko se je bilateralna (dvostranska) pogodba enostransko razderla, in ko so se naravne in postavne pravice narodom zanižale in zadržavale.

Ni res, da so ustavoverci tako ustavoverni, kakor se kažejo, in da njim je celokupnost kraljestev in dežel tako na srcu. To nam kaže njihov namen Galicijo iz celokupnosti države odpušiti, to se ve samo zato, da druge narode tem lože tlačje. Dalje nam to dokaže njihova najnovejša namera zapustiti ustavo samo, ako v državnem zboru večine ne bodo imeli.

Ni res, da ustavoverci žele, da vsi narodi državni zbor pripoznajo in svoje poslance vanj pošljejo, ako se to zgodi, so v majnšini in prvi zapuste državni zbor. Vsaj sami znate, da bi bilo prvo delo večine, ustavo po ustavni poti podreti.

Vi tedaj ne morete žele in niti ne želite, da državni zbor vsi narodi pripoznajo in vanj svoje poslance pošljejo. Sami niti ne veste, kaj prav za prav hočete, vaša politika je politika brezmišljenosti. (Smeh.)

Gospoda moja! Čehom so ustavoverci pot v državni zbor moralno nemogoč storili. Na to in na krivični volilni red ste se opirali. Vi samo tak državni zbor želite, v katerem imate večino in samo malo peščico nasprotnikov, ktere brezobzirno à la Schindler napadate (oho! in ugovor na levi). Ustavoverci ne žele države pomiriti, temuč hočejo prepir in razdor za vse čase, oni nečejo sprave, temuč samo gospodarjenje, in gospodarjenje to njim je edino, kar razumejo. Kjer pa eden gospoduje, tam drugi hlapčuje, tam so gospodari in hlapci, in tam so besede „svoboda, enakost in bratovstvo“ prazni glasi. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Ljubljane, dne 4. oktobra. (Poročilo o obnem zboru društva „Šola.“) Gotovo bode č. bralce „Slov. Naroda“, med kterimi je gotovo veliko prijateljev šole in „Šole“, zanimivalo, ako na kratko poročam o obnem zboru tega mladega društva, ki je bil 28. sept. v 3. razredu c. kr. vadnice. Zbralo se je bilo okoli 45 poslušalcev, družabnikov in drugih uč-

teljev. Tudi znani šolski prijatelj prem. prošt. g. dr. Pogačar počastil je bil zbor s svojo nazočnostjo. Prvosednik osnovnega odbora „Šole“, gospod nadzornik Stegnar pričel je zbor s srčnim pozdravom na vso nazočo gospodo. Na to je razodel namen novega društva in povedal sredstva, s kterimi društvo namerava doseči svoj blagi namen, materijalno podpirati ravno kranjsko ljudsko šolstvo. Blagajnik J. Lapajne poročal o delovanju osnovnega odbora in o materijalnem stanju „Šole“. Izmed obširnega poročila njegovega naj omenjam, da se je osnovni odbor zelo prizadjal, da se je po svetu raznesel glas o namenu društva in o njegovih sredstvih. V dosego tega tiskala so se vabila in pravila v 1300 eksemplarih, ter razposlala na vse strani Kranjske, zlasti med šolske urade in šolnike vsake vrste. Društvo „Šola“ se je obrnilo s prošnjami na mnogo slovenskih društev, in vsako je podelilo več ali manjše število knjig slovenskim šolam in učiteljem. Tako je darovala Slovenska Matica: 200 iztisov knjige „Štirje letni časi“, Kmetijska družba: 21 iztisov knjige „Nauk o umni živinoreji“, Učiteljsko društvo za Kranjsko: 200 iztisov „Učitelj. koledarja“, Družba sv. Mohora: 61 raznih knjig.

Društvo šteje dosedaj le še 36 pravih in podpornih udov. To izvira od tod, ker se na Slovenskem šole le premalo cenijo, in zatega del vse šolske naredbe premalo podpirajo, Bog daj, da bi Slovenci kmalu prevedeli, da edino dobro ljudske šole morejo še zboljšati slabo duševno in materijalno stanje našega naroda!

Materijalni stan „Šole“ je bil ta-le: Dohodkov je imelo 86 gld., stroškov okoli 50 gld. Razen čiste gotovine šteje društvo blizo 20 gld. zaostalih donoskov družabnikovih. Vrh tega ima društvo že mnogo šolskega blaga, ki ga bode že meseca novembra med učitelji razdelilo. Na to dostavlja še prvosednik, da bode društvo na to gledalo, da bode šolsko blago iz prvih virov prejemalo, in si vse prizadelo, da bode naše šole z mnogim šolskim blagom preskrbelo. V ta namen pa prosi obilne podpore, zlasti od neučiteljev; kajti učitelji si pri svojih pičlih zaslužkih komaj za svoj zivež potrebno prihraniti morejo.

Po dokončani volitvi glavnega odbora za Idrijo in unanjih odbornikov po šolskih okrajih na Kranjskem, stavili so že nekteri gospodje male opombe v zadevi društvenih pravil in potem se je g. Stegnar zahvalil vsem nazočim, da so blagovolili udeleževati se prvega obnega zbora društva „Šole“, s kterim činom so pa tudi pokazali, da jim je šolstvo res pri srcu, da šolstvo cenijo in čislajo.

Iz Ljubljane, 8. oktobra. [Izv. dop.] (Protislovanska strogost.) V dokaz kako se razcveta sloboda za Slovane sploh in za Slovence še posebej naj navedem naslednjo dogodenco: Pri predzadnji predstavi dram. društva je gosp. Nolli med družimi pel tudi ta kouplet:

„Je gospodov trinajst znanih mi
K' se radi kujajo.
Poskrili so se v kote vsi
Več bliz' ne pridejo.
Zdaj so med deklarante šli.
Jim mar ni za petik.
Ker se jim že za malo zdi,
Da nij minister vsak.
Spodtaknili so se dostikrat,
Pa to jim nič ne dá —
Ozdravi jih naš mestni zbor
In flajšter „aus Gottschee!“

Človek navadne pameti bi mislil, da te prepolne vrstice, kterih pomen je desetkrat debelejši v „Slov. Nar.“ in celo v vladni „Wiener Abendpost“ izražen bil, nemajo ravno hudiča v sebi, pa politična pamet in politična oblast vse drugače misli. Po zankazu deželne namestnije je pl. gosp. Premierstein poklical gosp. Nollija k sebi in ga med drugim tudi vprašal: Je li on te vrste v istini pel, ali pa morda to taji? — na kar mu gospod Nolli zavrne, da menda ni tajiti mogoče, ker je toliko ljudi bilo nazočih. Ko se je gosp. Nolli teh jako nerodno nastavljenih limanic ognil, ga po-

vabi g. Premierstein prav prijazno, naj plača 60 gold. globe, kar pa gosp. Nolli ni hotel storiti, marveč je obsodbo zahteval.

Vidi se iz tega, kako vročo ljubezen gojé do nas Slovencev gosp. Wurzbach, bivši nemškutar in zdaj namestnik, in njegovi organi v svojih plemenitih prsih, kakor tudi to, koliko velja slovenska pesem. Golih 58 besed in 60 gold.!! Skoro bi človek kakor Jugurtha izkliknil: O venalem urbem!

Kolikrat udrihajo nemški igralci in igralke po nas, kolikrat se brezsravno zaničujejo na odru in v listih naši bratje Čehi, in Slovani sploh, nikdar pa še nismo čuli o kazni za protislovansk „extemporé.“ Menda deželno predsedništvo zavida gospodu Čučeku latorike, ktere si je bil pridobil v pasji tožbi Riester-ovi. Živela dioskura Wurzbach — Čuček in prvega senca, pl. Premierstein!

Kot veselo novico naj Vam oznamim, da znani dr. Gauster pobira svoja kopita in odide na Dunaj kjer je ugodnejše polje za razprodajo njegove „kulture“ kakor pri nas. Nasproti pa se naseli v Ljubljano znani birokrat, in više deželne sodnije svetovalec, več nego dvomljive inteligencije mož, g. Brolich, ter postane advokat!!

Iz Rožne doline (na Koroškem).

[Izv. dop.] (Prusofilski šolski svet v Celovci in njegovo ravnanje slovenskimi učitelji.) Gotovo se bodo rodoljubi še spominjali, kteri naše razmere v ljudskih šolah po Rožni dolini poznajo, da je bilo v „Slovenskem Narodu“ omenjeno, da so v srenji Bistrici dve šole, ena slovenska v Solčah, druga pa nemška fužinska šola na Bistrici. Omenjeno je tudi bilo, kako ostro čutijo tisti učeniki, ki v narodnem duhu mladino podučujejo in v rog nemškutarske druhali ne trobijo. Da je to resnica, kaže sledeča prigodba, iz ktere mi Slovenci naše sovražnike prav lahko spoznamo. Kakor nektare druge učiteljske službe, bila je razpisana tudi služba učitelja na slovenski šoli v Svečah. Učitelj te šole, ki je tudi prvi, kar se je šola v Svečah ustanovila in že dvajset let tukaj uči, ne misleč, da bi mu ta služba izpodletela, ki se je sedaj zboljšala, je samo za poprejšnjo službo prosil, posebno ker se ni bilo bati drugih prosilcev in ker njemu ta služba po vsej pravici gre. Ali ker je slovenska šola v Svečah, za ktero se je srenja potegnila, prusofilskemu šolskemu svetu trn v peti, se je celovski šolski svet s tem maščeval, da je starega poštenega učitelja zavgel, ter kakor se sliši take učenike nagovarjal, da naj za to službo prosijo od kterih se ve, da se bodo po njegovim nemškutarskem kopitu ravnali. Znašli so se trije učeniki s slabimi spričali, brez kacega zasluženja, ki so za tukajšno službo prosili, tujec je bil potrjen, stari učitelj pa, za kterege se je srenja odločila in njega prvega predložila je bil odvržen. Ako sklep krajnega šolskega sveta in srenjskih odbornikov zastran tako važne osebe kakor je učitelj, nič ne velja, po čem so tedaj vsi ti šarži, menda kar zato, da bi šolnico pobirali, kar je res težavno delo, v vseh drugih šolskih zadevah pa tako plesali, kakor bi nemškutarski šolski svet v Celovci godel. V tem šolskem svetu je tudi že večkrat omenjen zagriznjen nemškutarček g. Steiner uradnik, ki svoj nos vselej tje vtika, kamor naj manj sliši. Njegov pomagalec je pa g. Lasnik, ki sam ne ve, kaj bi storil, da bi še bolj avanziral, ker pri vojakihi ni mogel. Ta dva udrihata sosebno po ubogih poštenih slovenskih učiteljih, ki se njunim nemškutarijam nečejo podati. Lotila sta se nekterih učiteljev in jih nagovarjala, da naj se preselijo kam drugam, morebiti med Nemce? ali ker imajo nekteri učitelji svoje posestva ali drugo službo, so se ustavili tem tirjavam in ostali so kakor gre, na svojih starih službah. Tisti pa, ki samo od učiteljske službe žive, si ne morejo pomagati in se morajo preseliti, dasiravno jih nič boljšega ne čaka. Med te spada tudi učitelj v Svečah, ki je celih dvajset let moral s svojo družino v ubožtvu živeti; kako hudo to zadene družino, ako more 50 fl. in še več škode pri selitvi po nepotrebnem imeti. Vprašam? ali

keri š šolske postave to zapoveduje? ali je to toliko hvalisana nemška kultura? To je birokratična svojevolsnost in oholost! Taka neusmiljena in krivična dela se morejo samo od nemško liberalnega šolskega sveta v Celovci pričakovati.

Iz Trsta, 6. okt. [Izv. dop.] (Tržaška razstava.) Pri nas je vedno neugodno vreme in našim mestnim očetom dež nagaja ter jim račun, ki so ga brez krčmarja naredili, črta. Razstava, katero so osnovali in pričakovali obilo tujcev obiskovalcev, ni srečna. Samo malo se jih vidi iz dalnjih krajev, kajti mestni očetje so vsa vabila samo v laškem jeziku razposlali. Kakor sem slišal je celovška kupčijska zbornica baje odgovorila, ko ji je nekdo raztolmačil program in vabilo: mi nismo Lah in ne razumemo laško, še manj pa računamo s „franki“, mi poznamo avstrijske goldinarje. Tako se je le malo jih udeležilo razstave.

Kar se nje tiče, je vnanja oblika čedna pri vratih, vse druge stavbe so iz lesa, skednjem in kolibam enake, kakor jih pri nas po kmetih imajo za steljo. — Že od daleč se ti kažejo razne zastave. Samo slovenske ne ugledaš nobene, kajti to bi oskrunilo razstavo; italijanskih pa nahajaš obilo, kajti po računu osnovelejev je Trst sveta zemlja laške države. Ko stopiš v poslopje plačavši vstopnino, vidiš v prvem velikem prostoru razne lepe reči in misliti moraš, da si na kakem semnji; samo to ti razloči, da tu ni prodajalcev da bi upili in ponujali blago.

Dvorana znotraj je še dosta okusna, na stebrih so grbi in zastave, ali vse je samo laški karakter. Vsaka reč ima svojo številko, ali če ne umeš italijanski, ne boš znal kaj je to ali ono, kajti kakor rečeno, naši mestni očetje mislijo, da je Trst v okolici Florence in središče Italije. — In tako imajo vsakega tujca za Italijana in mislijo, da, ko v razstavo stopi, pride sv. italijanski duh ter brž z laškim jezikom napolni. Sama „Triesterca“ je že dostokrat omenjala, kako potreba bi bilo zapisnika, vsaj še nemškega jezika. To se ve, da slovenskega niti „Triesterca“ ne pripozna.

Razstavljene reči: v prvi dvorani sukno, prtenino in speccerijske reči, steklo in druge malosti so samo iz Českega, Moravskega in drugih zunanjih krajev. Dunajska dela so v t j dvorani najbolj zastopana. Fotografije skoro štiroglate, seženj velike, res so mojstersko delo tukajšnjega umetnika Benyhe, katere se posebno s čistostjo odlikujejo. Klobuki, ki jih je naš domorodec Dolencec razstavil, so najlepši v razstavi, ali umazanega „Citadin“ kolje, da je Dolencec naredil klobuk za generala in škofa; že več kot petkrat je čez to pisaril.

Ker že to gnilo „liberalnost“ omenjam, naj še povem odlomek druge takšne povesti. Nek slikar je prinesel v razstavo lepo sliko papeža; vsak se je čudil tej kakor živi podobi. Ime slikarja neznam. Ko pri komitetu v prvi dvorani sliko odkrije, da bi ga kot druge v zapisnik uvrstili, se je celemu komitetu na čelu nevihta pokazala in odriniti je moral umetnik s svojim mojsterskim delom, ker je papeža predstavljalo. Sodi tedaj, kakšen duh umetnosti vlada v komitetu tržaške razstave.

U dvorani so tudi ure razstavljene vse izvrstno delo iz Gradea. Največ gledalcev pa ima mala ura, ki jo je izdelal naš vrli domačin Josip Bezeg. Vrli tržaški Slovenec J. Bezeg je že od predlanske razstave srebrno svetinjo dobil, ker je sam z lastno roko napravil uro, katera kaže leto, mesec dan, ure, minute in sekunde, potem solnce in mesec natanko. J. Bezeg se ni učil urarstva, ampak je samouk; tudi se je sam gramatično naučil več jezikov, da se mu je čuditi. Slovenska bistra glava.

Iz Zagreba, 6. okt. [Izv. dop.] Med našimi in magjarskimi časopisi vnela se je vojna „in plena forma.“ Jeklena peresa rožljajo, strup in žolč se črno skoz njene cevi razlevata,

in cele armade svinčenih črk se vsak dan muštrajo po časopisnih polah. Psovke se v celih bombah iz tabora v tabor mečejo, da! celo blato in kamenje, metlje in burklje se kot orožje rabijo. Magjarski časopisi očitujejo nam nehvaležnost, (za kaj neki?) ter nas — in sicer sam vladin „Pešti Naplo“ — vsled znanega protesta naših poslancev celo za verolomnike, za puntarje pred svetom proglasujejo. Na slični način je bil leta 1848 tudi ban Jelačić uradno iz Pešte za puntarja proglašen. Vse se ponavlja kakor tačas. Iz današnje strupene pisave Peštanskih in Zagrebških časopisov bi človek mislil, da si hrvatska in magjarska vojska že na streljaj druga proti drugej stojite. Kako za boga! bo to končalo? — Narodni pregovor pravi: ni hujega ujeda od zlobnega soseda. Mi Hrvati imamo dva zlobna soseda: na jugu je Mujo, na severu pa Pišta, kakor se pri nas v vsakdanjem življenju Turek in Magjar imenujeta. Mujo, kakor vsa Evropa ve, je denes ostareel volk, ki nima nobenega zdravega zoba več v čeljustih, njegova zloba je nemočna, on nam škoditi več ne more. Hujši od njega je pa Pišta, on je danes za naš narod to, kar je bil po Mohačkej bitki Mujo. Kakor je poprej ta po naši domovini haračil, harači denes Pišta. Denes bi bogmô ugodno bilo, da bi se vojniška krajina od Save na Dravo prenesla! — Iz panslavističnega gledišča motreno so pa napenjanja Magjarov proti nam le pygmejska, pritlikovska dela. Oni trosijo v Hrvatskej trnje in kamenčke pod kolo vseslovenske zgodovine, misleči, ka ga bodo s tem zastavili.

Očividno je, da se naša vlada že na nove saborske volitve pripravlja. Kdor ni njen zanesljiv privrženik, ta ne dobi pri ravnanju v izvedenju se nahajajočem preustrojenju županij in županijskih okrajnih uradov nobene službe. Težko, — da ne rečemo nemogoče — bo pa vladi vsa službena mesta s takimi osobami popolniti, na ktere se bo mogla v vseh okoliščinah zanašati. Na ta način ustrojava si vlada že zdaj velik, čez celo deželo razmrežen volilen aparat, ki bo ob svojem času za njene kandidate „delal“. Sploh se govori, da bo naš sedanji sabor prej ko slej razpuščen, nekteri celo trdijo, da bo prej razpuščen, predno se bo konstituiral, in sicer povodom in na temelju znanega protesta proti saborskeji odgodbi, brž ko ne zavolj izraza „takozvana nagoda“. To bi bil zares unicum v ustavnem življenju, nemogoče pa pri nas ni. Govori se, pa bodemo že mesca aprila prihodnjega leta nove volitve imeli. Narodna stranka je na vse pripravljena, jej ne bo nič nepričakovano prišlo. Z Andrašijem se pa okladimo za kolikor god hoče, da protinarodne večine v naš sabor ne bo spravil, pa makar da nam žrjavico na glavo siplje.

Politični razgled.

Vsa druga politična vprašanja se iz javnega pozorišča umikajo pred važnostjo adrese in predlogov českega zbora, kateri so bili objavljeni v nedeljo in so včeraj v praškem deželnem zboru v razpravljenju prišli. Ustavoverci od straha pred čistim in golim federalizmom, kateri se iz teh dokumentov sveti, ne morejo iz nesvesti priti. Kar smo dozdej v njih listih čitali, je besen napad na Čehe in ministerstvo. Kader enkrat od svojega prvega straha in srda k sebi pridejo, ni dvombe, da bodo zmerjali na vse grlo.

Izmed deželnih zborov je v štajerskem, o katerem smo morali denes poročilo odložiti, voljen za deželnega odbornika Herman in poleg njega prejšnji nemški odborniki, ki so na naročeno prošnjo Schreinerjevo premislili se in bodo vendar s Hermanom delali. Bukovinski dež. zbor je cesarju adreso poslal, ki se popolnoma sklada z federalistično politiko ministerstva, volil v državni zbor in bil potem zaprt. Volitve v državni zbor je vršil tudi gališki zbor.

Magjari nameravajo na Hrvatskem zopet

po hunski naravi vladati, kakor se kaže. „Obzor“ ima naenkrat polno pravi in konfiskacij. In vendar se je že za Raucha tako sijajno pokazalo, da kjer se narodni duh s nogami tepta, ne pomaga nič surova sila in brutalnost.

Nemci v „rajhu“ se kaj nepotrebno zanimajo za Avstrijo. Ne samo, da njih časopisi hujskajo proti Hohenwartu in Slovanom, zdaj so začeli že na ljudskih shodih ali taborih za uboge „tlačene“ svoje nemške brate, simpatizirati, ker ne morejo več slovanskim narodom za vratom sedeti. Tako je bil 7. t. m. v Draždanih, od koder smo Beusta dobili, „shod nemških mož“, kateri so izrekli globoko sočutje do upora svojih bratov v Avstriji, in izjavili, „da je dolžnost Nemcev v pruskem rajhu z enakimi izjavami dokazati, da niso pozabili stare nemške (!) Avstrije tudi po ločitvi od nje.“ Želeli je, da se Bismarkovci zunaj mej naše monarhije zares mnogo udeleže enacih demonstracij, ker če je v Avstriji še kaj državiških mož, spoznali bodo, kam je že po nemški kliki naša država prišla, da jej se usodi šaka nepoklicanih tujcev politiko predpisavati.

Na Francoskem govori in se boji vse rovanja onih, ki bi Napoleona zopet radi na prestol spravili. Zlasti med oficirji jih je baje več, ki bi se utegnili dati za to porabiti. — Proces proti „komunistom“ še zdaj ni končan. Še zmerom je 26.000 ujetnikov zaprtih, katerim se po večjem ne more nič dokazati. To zbuja nevoljo.

Razne stvari.

* (Dramatično društvo v Ljubljani.) Predstava v soboto 7. t. m. je bila — ne vemo zakaj — le pičlo obiskovana. Prva in prvokrat igrana igra je bila „Zabavljica“ poleg Grandjeana poslovenjena od Luize Pesjakove. Uspeh te igre je bil mlačen, ker nálogi niso bili vsi v pravih rokah. Kakor radi priznajemo, da dram. društvo nema dovolj moči na razpolaganje, ker ima premalo podpore, pa je itak že velemnogo iz lastne moči dovršilo, tako smo tudi preverjeni, da bi bila igra lahko mnogo boljša ter da bi se končno vendar utegnile nekoliko prikladneje posnemati duh in obnašanje visocih krogov. Edini gosp. Noll je igro nekako zdržal, gospoda Šušteršič in Kajzel sta pa sicer komika „par excellenca“, pa za enake igre nemata dovolj dramaturgičnega poduka vsaj kolikor jih do zdaj poznamo. To se naj popravi. Popolnem zadovoljni smo pa z drugo igro „Eno uro doktor.“ Gospod Šušteršič in gospa Valenta-Brusova sta vsi dve komične naloge tako izborno zvršila, da je bilo smeha in ploska v izobilji, videlo se je obema, da sta v svojem elementu, sploh ima dramatično društvo za ta „genre“ najbolje moči. Gospod Jeločnik kot doktor Žerjav nam je bil prav po godu. Po prvi in drugi igri so bile produkcije g. Blagotina Bolešič-a, kateri je nekterim naših bralcev znan od ominoznega „Verfassungstag-a“ v Radvanji pri Mariboru itd. Njegove predstave so pa tako primitivne, da je sploh le en glas, ka so grozno dolgočasile, zato jih tudi dalje ne omenjamo.

* (J. Lapajne) učitelj na čvetero razredni ljudski šoli v Idriji, znan kot eden najboljših slovenskih učiteljev, in spisatelj več pedagogičnih spisov v slovenskem jeziku, pride za nadučitelja v 4 razredno ljudsko šolo v Ljutomer.

Odgovor

„Slovenskemu Gospodarju“ na članek „notar in zemljiščne bukve“ v št. 40.

„Slovenski Gospodar“, list, kteremu je na čelu zapisano, da naj bo podučiven za slovensko ljudstvo, se je v zadnjem času temu svojemu geslu skoro čisto izneveril ter je postal sila razžaljiven za slovensko razumno ljudstvo. — Odgovor, ki ga je „Slov. Gospodar“ dal g. R. B., dopisniku v „Slov. Narodu“, je tako napuhljen, in žali vse mnogobrojne „privržence“ g. R. B. tako, da se nemogoče zdi tiho poslušati njegove besede. Pa

naj jaz odgovarjam samo na sestavek „Notar in zemljiščne bukve“, ki ga je „Slov. Gospodar“ 5. oktobra prinesel v „svarjenje“ svojih bralcev.

Ta list pripoveduje zmišljeni dogodek, da je nekdo, ki je neki travnik kupil, tiste dolgove moral plačati, ki so bili na njem vknjiženi, dasiravno jih sam napravil ni. Zavoljo tega pa šunta ljudi zoper notarje, ki po navadi kupne pogodbe delajo, kakor da bi oni bili temu krivi.

Ni gotovo in ne verujem, da bi bil tisto slabo kupno pismo delal notar, temuč bržkone ga je izdelal kak sloviti tamošnji zakotni pisar; ako pa bi ga bil notar delal, ni gotovo in ne verujem, da bi bil spregledal vknjižene dolgove, temuč bržkone so stranke same trdile nasproti notarju, da je že vse v redu in da ni treba spregledavati javnih knjig. — Ko bi pa notar bil javne knjige še tako natanko pregledal, vendar ne bi njegovo spregledavanje samo ob sebi že bilo zbrisalo vknjižene dolgove, kateri „se jemljejo z lastjo nepremakljive reči“ §. 443 drž. zak. — Na ta zviti razvitek pravi papirnat „Slov. Gospodar“, kakor njegov oča „Gr. Sonntagsbote“: „Pred vsako kupčijo najpred v zemljiščne bukve pogledajte.“ — To tudi brez vse očetovske prijaznosti pravi postava, rekoč: „kdor v te bukve ne pogleda, trpi v vseh primerljajih za svojo nemarnost“, §. 443 — in dalje pravi: pogledajte „tudi takrat, če je notar pismo delal in zagotovil, da je vse v redu.“ Ta list torej pridiga, da stranke, pogodniki, ne smejo nikdar verovati notarju, da so njegove besede lažnjive, ako zagotavlja, da je v knjigah vse v redu našel, da torej tak človek, ki mu pravijo notar ali bilježnik, je že sama hudobija na svetu, ki vedoma proti temu govori, kar je z lastnimi očmi videl v zemljiščni knjigi. — To je javno podkapanje vsega zaupanja, ki ga je dosihmal prosto ljudstvo imelo do svojih bilježnikov, to je javno podiranje javnih naprav, med katere v prvi vrsti spada bilježništvo. „Gospodar pravi dalje: „kdor zemljiščnih bukev sam presoditi ne zna, naj napravi za to enega ali dva poštena možaka, ki to reč poznata.“ — Torej je po mislih tega Gospodarja vsak notar ali bilježnik že rojen ne-

poštenec, on ni pošten mož, ki bi lahko pregledal javne knjige, njega naj kontrolirata dva možaka, ki sta poštena. Ali ni to nerazložno, hudobno in premišljeno ščuvanje zoper celo bilježništvo? — Proti koncu piše „Slov. Gospodar“: „Če notar kaj spregleda in prav ne napravi, še ga tožiti ne moreš, ker ni tvoj zastopnik, nego le pisar, ki za dober denar napravi, kar se od njega zahteva.“ — Nevednost in hudobija sta navadoma v zvezi, tudi tu. — Nevednost kaže „Sl. Gosp.“, ako trdi, da notarja pogodnik tožiti ne more, ako kaj prav napravil ni. Bilježniški red pravi namreč v 6. §. stare, in 5. §. nove postave: „Bilježnikom je, kakor drugim pri-seženim namestovalcem ta (bilježniška) dela po zakonih pošteno, tenko in pridno opravljati, kratiti vso pripomoč k prepovedanim, sumnim ali na videz izmišljenim poslom ter strankam biti porok, za vsako kvar (škodo), katere so sami krivi.“ — Hudobija pa je, če „Slov. Gospodar“ pravi, da notar za dober denar vse napravi, kar se od njega zahteva. — Kje imate vzroke, da ta dosihmal častni stan tako grdite?

— Kje ste, rodoljubni slov. bilježniki, da protestujete zoper take napade nevednosti in hinavstva? Mislim pa, da bode bilježniški zbor in njegova zbornica v Celji svojo dolžnost storila, katero ji §. 133 b. r. nalaga: „paziti česti in dostojnosti svojega stanu ter zastopati njegove koristi;“ ker jasno je, da je kriv pregreška, „kdor druge k sovražnostim zoper razne stanove državljsanske družbe zapeljati skuša.“ Zato moram „svarjenje“ „Sl. Gosp.“ obračati zoper „Gosp.“ samega ter svarim vse njegove bralce, da ne poslušajo dalje na njegove reakcionarne postavodajne nauke.

Dr. Ivan Geršak.

Listnica uredništva. Gosp. dopisniku iz T—. Kakor nas vaš in vaših tovarišev spis proti izvestni nepošteni polemiki v „G.“ veseli, ker vidimo, da tudi vi in vaši stanovski tovariši vidijo opasnost izvirajočo iz tega postopanja za našo vsem enako sveto narodno stvar, vendar ne moremo in nečemo za zdaj stvari tiskati: prvič, da dokazemo, da nas ne vodi strast; drugič, ker Vaša moževsko-narodna izjava brez podpisov za zdaj nečemo priobčiti, podpisi pa bi Vam škodili osebno, brez dvombe, ker vladajo takšni elementi. V odločnem trenutku — bog daj da bi se odstranili — nam ustrezete. Zato je dopis spravljen.

Kovane, uradno preiskane **decimalne vage** četirivoglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55.	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110.		

Balansirne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	ft.
Cena, gld.:	5	6	7.50	12	15	18.	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	ft.	
Cena, gld.:	20	22	25	27.50	30.		

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevilti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350.	

Mostne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500.	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900.		

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov.

Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej:

! Svari se pred ponarejenjem!

Ces. kraljev. izključivo privil. novo popravljena
prva ameriška in angleško patentirana
splošno priljubljena

Anatherinova ustna voda

od J. G. Poppa,

c. k. dvornega zdravnika za zobe in lastnika privilegije na Dunaji, Stadt, Burggasse 2.

Ta ustna voda, potrjena od sl. dunajske medicinske fakultete in izkušena po 20 letih rabi se izkazuje posebno proti vsacemu smrdu iz ust, po zamerjenem čiščenju umetnih ali otilih zob, in proti tabakovemu duhu; neprečlenljivo zdravilo je proti bolnemu lahko krvavečemu in vnetemu zobnemu mesu, škorbuto, posebno mornarjem, proti revmatičnim in trgačnim zobnim bolečinam, pri odpadanju in zginevanju zobnega mesa, posebno pri ostarih ljudeh, kjer je posebno občutljivo proti menjavi vremena; sploh je za čiščenje zob, proti gnjiljivi v zobnem mesu, sebno je proti majajočim se zobom, boleznim, ki jo dostikrat imajo skropulozni ljudje, utrdi zobno meso in čini da se zobom bolj prilježe, varuje proti zobobolu in je dobro proti nabiranju zobnega kalcena, daje ustam prijetno prijetnost in hladnost, in čisti okus, ker silno znežča da se tako lažje odpravi, torej popravlja okus.

Cena za flašico 1 gld. 40 kr. a. v., zavitek za na pošto 20 kr.

Vegetabilni zobni prah.

Čisti zobe tako, da se ne samo odpravi navadni tako sitni zobni kamen, nego tudi so zobje svitli in beli.

Cena ene škatljice 63 kr. a. v.

Anatherinova zobna pasta.

Ta zobna pasta zasluži po vrednosti svoje porabljivosti kot najboljši pomoček za zobe priporočena biti, ker pusti rabljena v ustih prijetno hladnost in okus, in je dobro zdravilo proti smrdu iz ust. Nič menj se priporoča ta zobna pasta onim, ki imajo nečiste in popačene zobe, ker z njo odpravijo zobni kamen, meso ozdrave in zobe ubelijo. Prav dober je ta pomoček mornarjem in stanovnikom ob morskih obalah, kakor vsem, ki po morji potujejo, ker varuje pred škorbuto.

Cena ene škatljice 1 gld. 22 kr. a. v.

Plomba za zobe.

Ta plomba obstoji iz enega prahu in iz tekočine, ki se potrebuje za napolnenje otilih zob, da so zopet taki ko prej, in se ne drobe še dalje, ter da ne ostajajo v njih ostanki jedil, sline in druge tekočine, ki razjede zob in tako bolezen naredi.

Cena enega etui-a je 2 gld. 10 kr.

Zaloge

te povsod tudi v Nemškem, v Švajci, na Turškem, v Ameriki, Holandiji, Belgiji, Italiji na Ruskem v zapadni Indiji znanih in hvaljenih artiklov so v pravi in frišni kvaliteti.
v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W. Königu, lekarnica Marija pomičnica, pri g. F. Kolletnigu, in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarnici; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lekarju; v Konjicah pri C. Fischerju, lekarju; Leibnitz, lekar. vdova Kretzig; Ljutomeru lek. Fr. Possiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; Ptuj lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi v lekarnici; Stainz V. Timonschek, lek.; Slov. Bistrici J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Sl. Landsberg Vasulic lek. Varaždinu A. Halter, lek.

(22—2)

Huda jetika

popolnoma ozdravljena.

Gospodu dvornemu liferantu, **Janez Hoff-ovi** centralni zalogi na Dunaj

11 Kärntnerring 11

Vaše blagorodje! Pred dvema leti je moja žena zbolela na pljučnici in ko je ozdravela, zapazil sem s strahom, da se je v njej vsled slabega in nepopolnega zdravljenja razvila jetika, ki je kljub vsem rabljenim zdravilom vedno večja bila.

Vidno je moja žena hiralala in s trepetom sem videl trenotek pred seboj, ko bi meni in njenim malim otrokom odmrila, preratčunivši ta strašni čas že v naprej gotovo.

Pa sem zagledal v enem časniku vašo oznanilo o malekstraktu.

Kakor tist ki se utaplja za slameo grabi, prijel sem jaz hlastno po tem pomočku v katerem sem videl zadnje upanje zadnje sidro življenja in sem naročil 20 flaš.

Enaka ugasujoči lampi pri početku tega zdravljenja, z vašim sladnim ekstraktom, je moja žena vidno močnejša postajala in je naposled zdravela na moje in mojih otrok veliko veselje; od tega časa se polnega zdravja veseli. Ta rezultat se imam razen bogu vašemu malekstraktu zahvaliti in zato — ker je zdaj mene pljučnica v posteljo vrgla in sem težko smrti izbežal ter zdaj okrevam, gledam poln upanja na vaš sladni izleček iskaje v užitku tega moje življenje in prosim vaše blagorodje mi po pošttem povzetju 30 flaš svojega malekstrakta poslati po železnici do Lyova in od tu po pošti v Dolino. Zahvaljeval se vam lepo za pomoč v boleznih moje žene, pričakujem željno da 30 flaš kmalu pride in znamujem z osobitim spoštovanjem vašega blagorodja pokorni

Franc Theiner l. r., c. k. salinski nadzornik.

Dolina, 24. aprila 1871.

V **Ipavi** se pravo dobi samo pri g. **Anton Deperis-u**, apotekarju.

(1)